

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/26/2024
Identifikačné číslo spisu:	3716210517
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:3716210517.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Urbárska obec - pozemkové spoločenstvo Lednické Rovne, Lednické Rovne, Májová 225/10, IČO: 36114634, zastúpeného advokátom Mgr. Jozefom Gáplovským, Dubnica nad Váhom, Centrum II. 88, proti žalovanému S. E., B. O., D. XXX/XX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Dušan Divko, advokát, s.r.o., Považská Bystrica, Šoltésovej 436/1, IČO: 36860654, o zaplatenie 7.369 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. PB-6C/181/2016 (pôvodne na Okresnom súde Považská Bystrica), o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 17. decembra 2020 sp. zn. 17Co/188/2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 17. decembra 2020 sp. zn. 17Co/188/2018 z r u š u j e a v e c mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Považská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 15. marca 2018, č. k. 6C/181/2016 - 173 I. výrokom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 7.369 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 7.369 eur od 01.04.2016 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a II. výrokom priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov v rozsahu 100 %.

1.1. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že žalovaný vyťažil 1.248,95 m³ dreva v lesnom poraste „O.“, kde lesné pozemky obhospodaruje žalobca a takto vyťažené drevo odpredal. Z trestného rozsudku tiež vyplývala výška škody (hodnota vyťaženého dreva na pozemkoch žalobcu) 18.432 eur. Žalovaný týmto protiprávnym konaním, ktoré v konečnom dôsledku malo dohru pred trestným súdom, porušil ustanovenie § 415 Občianskeho zákonníka, keď sa nesprával spôsobom, aby daná škoda nevznikla. Úmyselné zavinenie žalovaného v danom prípade súd prvej inštancie predpokladal, keďže žalovaný netvrdil ani nepreukázal, že škodu nezavinil. Na tomto základe súd prvej inštancie dospel k záveru, že všetky predpoklady zodpovednosti žalovaného na náhradu škody podľa § 420 Občianskeho zákonníka boli splnené. Ďalej uviedol, že vzhľadom k tomu, že v príčinnej súvislosti s úmyselným protiprávnym konaním žalovaného došlo k vzniku škody na lesných porastoch na pozemkoch (KN E par. č. XXXX/X a XXXX/X, k. ú Y. J.), na ktorých hospodári žalobca, a to v celkovej výške 18.432

eur, pričom v konaní nebolo preukázané, že žalovaný zaplatil žalobcom požadovanú sumu 7.369 eur, súd žalovaného zaviazal k povinnosti zaplatiť túto sumu. V súlade s ustanovením § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka súd zároveň priznal žalobcovi úrok z omeškania istiny vo výške 5% ročne od 01.04.2016 do zaplatenia.

1.2. Súd prvej inštancie sa v konaní zaoberal aj vznesenou námietkou aktívnej legitímácie žalobcu zo strany žalovaného, pričom uviedol, že z ustanovenia § 19 ods. 1 zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách (ďalej len „zákon o pozemkových spoločenstvách“) vyplýva, že pozemkové spoločenstvo na účely spoločného užívania spoločnej nehnuteľnosti a obstarávania spoločných vecí vyplývajúcich z vlastníctva k nim hospodári v lesoch. Obsahom vlastníckeho práva je aj tzv. ius fruendi, čo znamená, že vlastník je oprávnený poberať plody veci. Pokiaľ žalovaný neoprávnené vyťažil drevo, zasiahol práve do tohto ius fruendi vlastníkov spoločnej nehnuteľnosti. Žalobca má oprávnenie užívať spoločnú nehnuteľnosť a hospodáriť na nej. Žalobca obhospodaruje a zveľaďuje existujúci majetok v jeho správe, ktorý však naďalej ostáva v podielovom spoluvlastníctve jeho jednotlivých členov. Súd prvej inštancie uviedol, že v zmysle článku IX zmluvy o založení pozemkového spoločenstva zo dňa 11.05.2014 majetok spoločenstva tvorí aj súhrn majetkových hodnôt, ktoré spoločenstvo nadobudlo. Žalobca mal právo hospodáriť so spoločnou vecou, z ktorej môžu plynúť výnosy, avšak tieto výnosy priamo neplynú jednotlivým spoluvlastníkom podľa ich podielov, ale tento majetok pripadá pozemkovému spoločenstvu, ktoré následne o ňom rozhoduje. Vzhľadom na povahu protiprávneho zásahu - výrub stromov nad rámec plánu na spoločnej nehnuteľnosti, s ktorou žalobca hospodári, bolo podľa súdu prvej inštancie zrejmé, že nároky na náhradu škody má uplatňovať žalobca - pozemkové spoločenstvo, ktoré je aktívne vecne legitimované.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 17. decembra 2020 sp. zn. 17Co/188/2018 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd uviedol, že žalobca sa v spore domáhal náhrady škody, ktorá mu vznikla neoprávneným výrubom stromov žalovaným na špecifikovaných nehnuteľnostiach. Z obsahu spisu vyplývalo, že tieto nehnuteľnosti vlastní podieloví spoluvlastníci, nie žalobca. Žalobca však v podanej žalobe konštatoval, že škoda konaním žalovaného vznikla jemu. Odvolací súd mal za to, že ak vznikne škoda jednotlivým spoluvlastníkom na ich spoločnej nehnuteľnosti, aktívna vecná legitímácia môže svedčiť jedine spoluvlastníkom, a nie samotnému spoločenstvu. Na podanie žaloby sú preto oprávnení jednotliví spoluvlastníci, ktorých by zo zákona zastupovalo pozemkové spoločenstvo. Škoda totiž neoprávneným výrubom stromov žalovaným mohla vzniknúť iba spoluvlastníkom, keďže iba v ich majetkovej sfére došlo k úbytku - zmenšeniu. Tomuto záveru nebráni ani ustanovenie § 19 ods. 1 zákona o pozemkových spoločenstvách. Vznikom pozemkového spoločenstva nedochádza k zmene vlastníckeho práva jednotlivých spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti, teda pozemkové spoločenstvo nenadobúda vlastnícke právo jednotlivých spoluvlastníkov.

2.2. Podľa odvolacieho súdu z obsahu žaloby nevyplývalo, že žalobca ako pozemkové spoločenstvo zastupuje jednotlivých jeho členov, ktorým škoda vznikla (v prípade jej preukázania) neoprávneným výrubom stromov žalovaným. S poukazom na uvedené závery bolo potrebné posúdiť aktívnu vecnú legitímáciu tak, že žalobcovi nesvedčí. Nejedná sa zároveň iba o technickú záležitosť (nie je nepodstatné, kto vystupuje v konaní ako žalobca, komu by mala náhrada škody patriť), nakoľko záverom o danosti náhrady škody samotnému pozemkovému spoločenstvu by o túto náhradu prišli samotní spoluvlastníci, členovia pozemkového spoločenstva, ktorým by však (v prípade jej preukázania) táto náhrada škody patrila, keďže došlo k zmenšeniu ich majetku.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzuje z § 420 písm. f) a z § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

3.1. Porušenie práva na spravodlivý proces dovolateľ namieta v súvislosti s nedostatkom riadneho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý nezohľadnil ustanovenie § 193 CSP, keď sa bez akéhokoľvek zdôvodnenia neriadil rozhodnutím príslušného orgánu o tom, že bol spáchaný trestný čin a o tom, kto ho spáchal, nakoľko žalovaný ako obžalovaný bol právoplatným trestným rozsudkom uznaný vinným okrem iného z pokračujúceho trestného činu krádeže s následkom v podobe vzniku škody a s jednoznačným určením osoby poškodeného - v tomto prípade žalobcu. Dovolateľ uviedol, že odvolací

súd spochybnil celé trestné konanie, ktoré bolo vedené voči žalovanému a ktoré skončilo právoplatným odcudzujúcim rozsudkom.

3.2. Nesprávne právne posúdenie v zmysle dovolacieho dôvodu § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalobca videl v tom, že odvolací súd ustálil, že žalobca ako právnická osoba (pozemkové spoločenstvo) nemôže byť aktívne legitimovaným subjektom v spore o náhradu škody vzniknutej neoprávneným výrubom stromov na špecifikovaných nehnuteľnostiach, pričom takýmto subjektom môžu byť vždy len podielovní spoluvlastníci nehnuteľností a nie žalobca ako pozemkové spoločenstvo. Dovolateľ uvedené považoval za nesprávne, keďže právoplatným rozhodnutím príslušného orgánu bolo jednoznačne rozhodnuté o spáchaní majetkového trestného činu na škodu dovolateľa ako pozemkového spoločenstva s ustálením zodpovednej osoby, ktorou bol práve žalovaný. Mal za to, že takéto rozhodnutie bolo pre odvolací súd v zmysle § 193 CSP záväzné. Dovolateľ zároveň uviedol, že v prípade urbárov, je veľký počet podielnikov a preto je nereálne očakávať, že sa všetci zhodnú na podaní trestného oznámenia alebo podaní žaloby.

4. Žalovaný sa k dovolaniu vyjadril a žiadal, aby dovolací súd odmietol podané dovolanie v celom rozsahu a zaviazal dovolateľa k náhrade trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) uznesením z 28. februára 2023 sp. zn. 7Cdo/110/2021 dovolanie žalobcu v časti namietanej procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f) CSP odmietol z dôvodu jeho neprípustnosti (§ 447 písm. c) CSP), pretože takéto vady nezistil. Vo zvyšnej časti dovolanie odmietol z dôvodu, že dovolateľ nevymedzil dovolacie dôvody spôsobom uvedeným § 431 až § 435 CSP (§ 447 písm. f) CSP).

6. Predmetné uznesenie najvyššieho súdu žalobca napadol ústavnou sťažnosťou, ktorej Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) vyhovel nálezom č. k. III ÚS 425/2023-36 z 08. februára 2024 (ďalej aj „zrušujúce uznesenie“ alebo „zrušujúci nález“), ktorým zrušil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/110/2021 z 28. februára 2023 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6.1. Ústavný súd konštatoval, že spornou otázkou v uvedenej veci bola otázka aktívnej vecnej legitimácie žalobcu, teda otázka či sa môže samotné pozemkové spoločenstvo domáhať zaplatenia náhrady škody, ktorá bola spôsobená neoprávneným výrubom dreva zo spoločných nehnuteľností, s ktorými hospodári žalobca, a jeho následným odpredajom tretej osobe. Ústavný súd poukázal na to, že ako problematické sa v praxi javí formulácia „výbor koná za členov spoločenstva pred súdmi a orgánmi verejnej správy“, keďže z nej nie je zjavné, či skutočne zakladá aktívnu vecnú legitimáciu výboru, resp. pozemkového spoločenstva, alebo má ísť o zákonné zastúpenie. Pri posudzovaní možnosti podať žalobu musia všeobecné sudy zohľadňovať tieto nejasnosti a vykladať ich v súlade s právom členov pozemkových spoločenstiev prostredníctvom samotného pozemkového spoločenstva na prístup k súdu. Podľa ústavného súdu bolo úmyslom zákonodarcu pri konštrukcii § 16 ods. 2 zákona o pozemkových spoločenstvách zjednodušiť a najmä umožniť jednotlivým členom pozemkových spoločenstiev prístup k súdnej ochrane, a to prostredníctvom pozemkového spoločenstva. Bolo by nereálne od jednotlivých spoluvlastníkov žiadať, aby boli spoločne sporovou stranou, čo je napokon ťažko prekonateľným bremenom aj pre samotný súd. Táto požiadavka je prísna najmä vzhľadom na riziko neustálej zmeny údajov o trvalom pobyte jednotlivých členov, riziko straty procesnej subjektivity v priebehu súdneho konania, ako aj vzhľadom na ťažkosti s doručovaním, s čím je spojená právoplatnosť a vykonateľnosť súdnych rozhodnutí. Hoci zákonodarca v dôvodovej správe deklaruje, že aktívnu legitimáciu má mať výbor, a nie pozemkové spoločenstvo, toto ustanovenie treba vykladať nielen teleologicky, ale aj logicky a systematicky. Podľa ústavného súdu zákonodarca tým len prejavil vôľu pomenovať oprávnenie výboru konať pred súdmi za pozemkové spoločenstvo ako jeho štatutárny orgán.

6.2. Ústavný súd zároveň poukázal na dôvodovú správu k zákonu č. 110/2018 Z. z., ktorým s účinnosťou od 01. júla 2018 došlo k novelizácii zákona o pozemkových spoločenstvách, ktorá výslovne hovorí, že ustanovenie § 16 ods. 2 vytvára koncept zákonného zastúpenia, na rozdiel od predchádzajúcej dôvodovej správy, ktorá konštatuje vytvorenie konceptu aktívnej legitimácie, pričom zákon o pozemkových spoločenstvách v tejto časti § 16 ods. 2 používa rovnaký text ako pred novelou č. 110/2018 Z. z., a to výbor koná za členov spoločenstva pred súdmi. S touto nekonzistenciou sa musia vysporiadať všeobecné sudy, avšak konštatovanie o nedostatku vecnej legitimácie, ako to urobil súd v tejto veci, bez toho, aby mala strana možnosť tento nedostatok odstrániť, je zásahom do práva žalobcu

na prístup k súdu.

6.3. Ústavný súd ďalej uviedol, že odôvodnenie (bod 14 - 15) napadnutého uznesenia predstavuje len všeobecné východiská posudzovania vymedzenia právnej otázky bez konkrétneho odôvodnenia vo vzťahu k žalobcovej veci. V napadnutom uznesení najvyšší súd poukazuje na iné rozhodnutie najvyššieho súdu (8Cdo/31/2018), ktoré však podľa ústavného súdu paradoxne vyznieva v prospech žalobcu, keď najvyšší súd v bode 36 až 38 tohto rozhodnutia odmieta formalistický postup a za riešenie nesprávneho označenia žalobcu považuje odstraňovanie vád žaloby. Zároveň ústavný súd poukázal aj na odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ktoré rovnako vyznieva nepresvedčivo a zmätočne, ak odvolací súd poukázal na svoje iné rozhodnutie (17Co/27/2019), v ktorom konštatoval, že aktívna vecná legitimácia pozemkového spoločenstva je daná, pričom išlo o konanie o určenie vlastníckeho práva v prospech členov pozemkového spoločenstva (teda nie o hospodárenie so spoločnou vecou). Súčasne nie je korektné, ak odvolací súd poukazuje na odbornú literatúru, pokiaľ sa v predmetnom článku analyzuje právna úprava po novele vykonanej zákonom č. 110/2018 Z. z. účinným od 01. júla 2018 a navyše ak sám autor konštatuje, že síce podľa jeho názoru ide o zákonné zastúpenie jednotlivých členov pozemkových spoločenstiev, avšak v prípade, ak je označenie strany nesprávne (za stranu je označené pozemkové spoločenstvo, nie jednotliví členovia), je namieste postupovať v zmysle § 129 CSP.

6.4. V tejto súvislosti bolo podľa ústavného súdu potrebné zodpovedať aj otázku, či je predmetná vec takou vecou, pri ktorej sa predpokladá konanie pozemkového spoločenstva. Ustanovenie § 16 ods. 2 zákona o pozemkových spoločenstvách v znení účinnom v čase podania žaloby tieto veci vymedzilo tak, že má ísť o veci podnikania na spoločnej nehnuteľnosti alebo na spoločne obhospodarovaných nehnuteľnostiach, ich spoločného užívania a obstarávania spoločných vecí vyplývajúcich z ich vlastníctva. Za spoločné obhospodarovanie možno považovať aj prenechanie (prenajatie) lesného fondu spoločenstva na účely výrubu dojednaného množstva dreva z neho za odplatu, pričom súčasťou tohto obhospodarovania je aj následné vymáhanie nezaplatenia dojednaných platieb, ako aj uplatnenie nárokov na náhradu škody, prípadne iných nárokov, ktoré z týchto zmluvných vzťahov vzniknú. V uvedenej veci bol žalobca zmluvnou stranou zmluvy o prenájme, ktorá bola porušená nájomcom, ktorý sa nepovoleným výrubom dreva dopustil trestného činu krádeže a svojím konaním spôsobil pozemkovému spoločenstvu škodu. Žalobca ako prenajímateľ a osoba, ktorá zo zákona spravuje nehnuteľnosti vo vlastníctve jednotlivých členov spoločenstva, je osobou oprávnenou sa týchto nárokov domáhať. Hoci v konaní vystupuje ako žalobca, z podstaty koncepcie pozemkových spoločenstiev je zrejmé, že uplatňovanie nároku na náhradu škody je v záujme a prospech jednotlivých členov spoločenstva, ktorých majetok spravuje a s ktorým hospodári.

6.5. Preto ak žalobca ako pozemkové spoločenstvo podal žalobu o náhradu škody, ktorou sa domáhal zaplatenia škody ako nároku, ktorý vyplýval z porušenia zmluvy o prenájme a ktorý, vychádzajúc aj z odôvodnenia v tom čase platnej právnej úpravy v dôvodovej správe, išlo o postup, ktorý možno od adresáta tejto právnej normy očakávať, a to najmä vzhľadom na problematickosť znenia textu § 16 ods. 2 zákona o pozemkových spoločenstvách. Právo na prístup k súdu môže podliehať rôznym procesnoprávnym obmedzeniam a formalitám, avšak iba pri zachovaní jeho podstaty a rešpektovaní primeranosti obmedzenia, aby nedošlo k odopretiu práva na prístup k súdu do takej miery, žeby bol narušený jeho účel. Ústavný súd záverom konštatoval, že výklad § 16 ods. 2 zákona o pozemkových spoločenstvách v znení účinnom do 30. júna 2018 použitý konajúcimi súdmi je arbitrárny a odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je nepresvedčivé a zmätočné, čím došlo k zásahu do žalobcovho základného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Úlohou najvyššieho súdu bude, aby reflektujúc názor ústavného súdu rozhodol opätovne o dovolaní žalobcu a v dovolacom konaní zohľadnil nedostatky napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie (pozri bod 3.) podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 427 ods. 1 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), viazaný právnym názorom ústavného súdu, ktorý vyslovil v náleze (§ 134 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z.) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné.

8. Dovolací súd skôr ako pristúpi k posúdeniu, či je opodstatnená argumentácia dovolateľa o nesprávnom procesnom postupe nižších súdov, prípadne tiež argumentácia o nesprávnom právnom posúdení veci považuje za podstatné zdôrazniť, že viazanosť právnym názorom vysloveným v rozhodnutí ústavného súdu, § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky upravuje, čo sa v teórii označuje ako vertikálny precedens s kasačnou záväznosťou, kde „vyšší“ orgán prikazuje „nižšiemu“, ako má vo veci ďalej postupovať a rozhodnúť. Orgán verejnej moci je po náleze ústavného súdu povinný ho vykonať a riadiť sa ním pri prerokovávaní a rozhodovaní vo veci. Vec musí rozhodnúť a posúdiť tak, ako mu ústavný súd prikázal (k tomu viď aj L'ALÍK, M., L'ALÍK, T. Zákon o ústavnom súde. Komentár. Bratislava: WOLTERS KLUVER SR, 2019, s. 404).

9. V podanom dovolaní dovolateľ uplatnil dovolacie dôvody v zmysle § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP, pričom vec prejednávajúci senát považoval v tomto prípade za opodstatnené vzhľadom na zrušujúci nález ústavného súdu dať prednosť vecnému prieskumu napadnutého rozsudku dovolacieho súdu pred procesným prieskumom (pozri obdobne rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/198/2019, 4Cdo/200/2019, 4Cdo/36/2020, 8Cdo/28/2017).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

10. Nesprávne právne posúdenie v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľ videl pri riešení otázky „aktívnej vecnej legitímácie“, pričom mal za to, že je v spore daná jeho aktívna vecná legitímácia, keďže právoplatným rozhodnutím príslušného orgánu bolo jednoznačne rozhodnuté o spáchaní majetkového trestného činu na škodu dovolateľa ako pozemkového spoločenstva s ustálením zodpovednej osoby, ktorou bol práve žalovaný.

11. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní. Dovolací súd je viazaný len tým, ako dovolateľ právnú otázku nastolí, nie už tým, pod ktoré písmeno § 421 CSP ju podradí.

12. V prípade dovolania, prípustnosť ktorého vyvodzuje dovolateľ z § 421 ods. 1 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam. Závery o (ne)prípustnosti dovolania prijíma dovolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Výsledok posúdenia prípustnosti dovolania je teda podmienený tým, ako dovolateľ súdu vysvetlí (konkretizuje), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP).

13. Podľa dovolacieho súdu, vychádzajúc predovšetkým zo záverov ústavného súdu vyjadrených v zrušujúcom uznesení (pozri bod 6), byť si je vedomý kasačnej záväznosti nálezov ústavného súdu ako záväznosti takmer absolútnej, keď nielen výrok nálezov, ale aj nosné dôvody uvedené v jeho odôvodnení sú záväzné, pretože vyjadrujú názor ústavného súdu, ktorý tak interpretuje princípy aplikácie práva, sa v prejednávanej veci nedostatky v argumentácii, vedúce (nateraz) k neakceptovateľnosti prijatých záverov (právných) vyskytli v rozsudku odvolacieho súdu.

14. Z argumentácie rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že žalobca ako pozemkové spoločenstvo nezastupoval jednotlivých jeho členov, ktorým škoda vznikla (v prípade jej preukázania) neoprávneným výrubom stromov žalovaným. Aktívnu vecnú legitímáciu posúdil tak, že žalobcovi nesvedčala, pričom sa nejednalo iba o technickú záležitosť (nie je nepodstatné, kto vystupuje v konaní ako žalobca, komu by

mala náhrada škody patriť), nakoľko záverom o danosti náhrady škody samotnému pozemkovému spoločenstvu by o túto náhradu prišli samotní spoluvlastníci, členovia pozemkového spoločenstva, ktorým by však (v prípade jej preukázania) táto náhrada škody patrila, keďže došlo k zmenšeniu ich majetku. Podľa dovolacieho súdu ale vychádzajúc z názoru a zistení ústavného súdu vyjadrených v zrušujúcom náleze, podľa ktorého „Bolo úmyslom zákonodarcu pri konštrukcii § 16 ods. 2 zákona o pozemkových spoločenstvách zjednodušiť a najmä umožniť jednotlivým členom pozemkových spoločenstiev prístup k súdnej ochrane, a to prostredníctvom pozemkového spoločenstva. Bolo by nereálne od jednotlivých spoluvlastníkov žiadať, aby boli spoločne sporovou stranou, čo je napokon ťažko prekonateľným bremenom aj pre samotný súd. Žalobca ako prenajímateľ a osoba, ktorá zo zákona spravuje nehnuteľnosti vo vlastníctve jednotlivých členov spoločenstva, je osobou oprávnenou sa týchto nárokov domáhať. Hoci v konaní vystupuje ako žalobca, z podstaty koncepcie pozemkových spoločenstiev je zrejmé, že uplatňovanie nároku na náhradu škody je v záujme a prospech jednotlivých členov spoločenstva, ktorých majetok spravuje a s ktorým hospodári. Ak žalobca ako pozemkové spoločenstvo podal žalobu o náhradu škody, ktorou sa domáhal zaplata škody ako nároku, ktorý vyplýval z porušenia zmluvy o prenájme a ktorý, vychádzajúc aj z odôvodnenia v tom čase platnej právnej úpravy v dôvodovej správe, išlo o postup, ktorý možno od adresáta tejto právnej normy očakávať, a to najmä vzhľadom na problematickosť znenia textu § 16 ods. 2 zákona o pozemkových spoločenstvách" na ktorý v celom rozsahu odkazuje, tento nedostatok právneho posúdenia rozsudku odvolacieho súdu v otázke aktívnej vecnej legitímácie má za následok, že napadnuté rozhodnutie bolo založené na nesprávnom právnom závere a odvolací súd sa odklonil od právneho záveru vysloveného v zrušujúcom náleze ÚS SR.

15. Z dôvodov uvedených vyššie dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP je procesne prípustné a dôvodné. Dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1, 2 CSP), a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

16. Vzhľadom na zrušujúci nález, dovolací súd považuje zároveň za nevyhnutné zdôrazniť odvolaciemu súdu, aby sa pri opätovnom prejednávaní podrobne a dôsledne riadil právnym názorom ústavného súdu podrobne vyjadreným v bode 21. zrušujúceho nálezu, výslovne venovanému namietaným porušeniam základných práv žalobcu napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu, ktorý je nevyhnutné rešpektovať a vychádzať z neho. Zároveň dovolací súd dáva do pozornosti, že je potrebné sa vysporiadať a zaujať stanovisko k namietanej vade zmätočnosti vo vzťahu k nezohľadneniu § 193 CSP, ktorú žalobca namietal v rámci podaného dovolania.

17. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

18. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.